

Benjamins Kovarskis (1890-1941) – gydytojas, liaudies inteligentas, Švenčionių ligoninės direktorius

Benjamins Kovarskis gimė 1890 m. Švenčionyse vadinamame „Napoleono namelyje“, dabartinėje Vilniaus gatvėje. Tėvas, draudimo agentas, leido sūnų į mokslus. 1910 m. K. Benjamins aukso medaliu baigė Švenčionių gimnaziją ir išvyko mokytis į Kazanės universitetą. Kazanės universitete Medicinos mokslų fakultete jaunuolis mokėsi itin sėkmingai, todėl universitetą baigė anksčiau laiko. Šie įvykiai jaunuolio gyvenime sutapo su Pirmojo pasaulinio karo pradžia. 1916 m. B. Kovarskis buvo mobilizuotas į frontą, į kazokų pulką, kur dirbo karo gydytoju.

Prasidėjusi Rusijos Spalio revoliucija turėjo didžiulės įtakos ir jaunojo karo gydytojo gyvenime. Šie įvykiai paskatino B. Kovarskį grįžti į gimtinę. Važiuodamas namo, gydytojas laikinai buvo apsistojęs Baltarusijoje Vitebsko mieste. Vitebske susipažino ir vedė Poliną Laniną.

Grįžusios į Švenčionis jaunos Benjaminso Kovarskio šeimos laukė sunkūs laikai. Švenčionyse tuo metu buvo itin sunkios sąlygos. Netoli Švenčionių ėjo vokiečių fronto linija, todėl miestelio gyventojams teko sunki dalis išlaikyti vokiečių kareivius. Jie plėšė vietinius gyventojus, varė į priverstinius darbus, kirto miškus. Kilo epidemijos, padidėjo gyventojų mirtingumas, dėl šių priežasčių gydytojas B. Kovarskis beveik neužsibūdavo namuose, o vykdavo savo pareigą. 1918 m. lapkričio mėnesį Kovarskių šeimoje gimė pirmagimis sūnus, o po devynerių metų šeima susilaukė dukrų dvynukių.

1940 m. B. Kovarskis dirbo Švenčionių apskrities vyriausiuoju gydytoju. Prasidėjus II Pasauliniam karui jis bandė emigruoti kartu su kitais medikais. Tačiau čia gydytoją ištiko nesėkmė. Būdamas prie pat Lenkijos sienos jis pastebėjo, jog pamiršo dokumentus, todėl buvo nepraleistas ir priverstas grįžti.

B. Kovarskis pasislėpė Tverečiaus miškuose, kur vietinė moteris jį globojo ir nešdavo jam maistą.

1941 m. gydytojas buvo išduotas. Vokiečių kareiviai jį atvežė į Švenčionis ir žiauriai tardė. B. Kovarskis buvo įstumtas į tvenkinį, talžomas, žeminančiai fotografuojamas. Remiantis liudininkų pasakojimais, išsiskyrė dvi gydytojo B. Kovarskio mirties aplinkybės. Pasakojama, kad jis buvo nukankintas tame pačiame tvenkinyje, kita versija, jog 1941 m. buvo sušaudytas prie Cirkliškio dvaro.

Gydytojas Benjamins Kovarskis Švenčionių gyventojų prisiminimuose įvardijamas kaip nuoširdus, pareigingas bei savo profesijai atsidavęs žmogus.